
MUZEUL DE ȘTIINȚELE NATURII ROMAN, O NOUĂ PROVOCARE

de **Maria Bezedo**

Orice muzeu are o misiune specifică, care include scopuri la nivel educativ, cultural, dar și de cercetare științifică sau, mai nou, de divertisment¹.

Misiunea Muzeului de Științele Naturii Roman este de a conserva și de a prezenta publicului realități ale istoriei naturale și mediului din zonă, folosind ca modalitate de expresie patrimoniul muzeal tridimensional, pe care îl posedă și îl expune permanent sau temporar, cu ajutorul unor materiale explicative care să însoțească expunerea. De asemenea, ca misiune permanentă îi revine obligația de a completa și cerceta la nivel superior acest patrimoniu. Pentru realizarea acestor obiective esențiale instituția are nevoie de spații adecvate și modalități proprii de diseminare prin publicarea rezultatelor cercetării.

Muzeul de Științele Naturii din Roman a fost înființat în anul 1962, prin grija regretatului muzeograf Constantin Tărăbuță: „În anul 1962, cu ajutorul d-nului Iulian Antonescu, dar și la dorința primarului C. Cainar, un mare iubitor de animale și un împătimit vânător, se înființa un Muzeu de Științe Naturale și un Parc Zoologic”².

¹ Prezenta lucrare a fost întocmită pe baza următoarei bibliografii: Gh. Dumitroaia, *Monografia Județului Neamț, Piatra-Neamț*, 1994, p. 67; I. Opreș, *Istoria muzeelor din România*, București, 1994; V. Simion, *Managementul cultural și pedagogia muzeală-componente interdependente ale activității unui muzeu modern*, în *Revista Muzeelor*, 1, 1998; N. Boonin, *The Future of Museums*, 2001, <http://www.nicholasboonin.com/articles/museumfuture.pdf>; F. Monah, *Flora și vegetația cormofitelor din Lunca Siretului*, Piatra-Neamț, 2001, p. 30; I. Opreș, *Managementul muzeal*, București, 2001; Idem, *Museosofia*, București, 2006; *Din istoria orașului Roman, 615 ani de la prima atestare documentară*, Roman, 2007, p. 80; Smithsonian Institution, *2030 Vision: Anticipating the Needs and Expectations of Museum Visitors of the Future*, 2007, <http://www.si.edu/opanda/docs/Rpts2007/2030Vision.final.pdf>; www.afcn.ro; www.cultura.ro; www.cultura.ro; www.dialog2008.ro; www.dreptonline.ro/legislatie/clasificare_muzeu_colectii_2007.php; www.ecdl.org.ro; www.edrc.ro; www.finantare.ro; www.fonduri-ue.ro; www.mmediu.ro; www.muzeec.org/romania/; www.neamț.ro; www.nord-vest.ro

² V. Ursachi, *Muzeul de Istorie Roman*, Roman, 2007, p. 17.

Sediul vechi și cel actual

Spațiul destinat muzeului, compus din 8 camere, se afla în strada Alexandru cel Bun, nr. 5. În același complex erau încă 3 clădiri, precum și porțiunea de teren – de cca. 5 hectare – destinată grădinii zoologice și botanice.

Clădirea muzeului a fost construită în secolul al XIX-lea de primul director al Spitalului Roman, doctorul Alexandru Theodori, dar a fost preluată de episcopul Melchisedec Ștefănescu pentru a fi transformată în casă parohială, apoi, odată cu naționalizarea, au fost trecută în patrimoniul administrației locale.

Constantin Tărăbuță a fost director al Muzeului din Adjud, acolo unde se dorea înființarea unui Muzeu Regional al Vrancei în domeniul științele naturii. Ideea nu s-a materializat și, prin transfer la Roman, C. Tărăbuță s-a ocupat de înființarea Muzeului de Științele Naturii din acest oraș. Expoziția „permanentă” era organizată la început într-o singură cameră, iar după 3 ani de la deschidere au fost organizate și celelalte săli de expoziție. Expoziția a contribuit, la acea vreme, la educarea vizitatorilor privind speciile floristice și faunistice din zonă, tot în cadrul muzeului funcționând și o secție de vivariu care cuprindea păsări exotice, ornamentale și cântătoare – un punct de mare atractivitate pentru public.

În această locație, instituția și-a desfășurat activitatea până în 1997, când a fost mutată pe strada Ștefan cel Mare, nr. 244A, într-o clădire care, cu multe eforturi, a fost transformată în muzeu. Clădirea a fost proprietatea unui reprezentant al vestitei familii Morțun, respectiv al fostului primar al Romanului, de la sfârșitul secolului al XIX-lea – Costache Morțun. După familia Morțun, clădirea a avut și alți proprietari, dar și diverse destinații, unele cu efect negativ asupra structurii. Ultimii proprietari cunoscuți sunt descendenți ai familiei Stan Dimitrie din zona Botești-Neamț, care au revendicat-o și au câștigat titlul de proprietate în instanță în anul 2006. Din anul 2007 muzeul funcționează în acest spațiu cu chirie, noii proprietari fiind din zona Săbăoani.

Mutarea în locații incerte a Muzeul de Științele Naturii Roman se pare că a luat sfârșit. O clădire nouă pentru muzeu a început să fie construită din iunie 2010, într-o zonă adecvată și cu un design modern. Pe viitor muzeul își va putea continua misiunea sa culturală fără să mai existe pericolul relocării.

Expoziția permanentă

Tematica expoziției permanente actuale a Muzeului de Științele Naturii Roman o constituie biodiversitatea formelor de viață în zona de confluență a Moldovei cu Siretul. Încadrarea geografică pentru vizitatorul obișnuit s-a realizat prin intermediul diapozitivelor color și ale fotografiilor, care reprezintă diferite aspecte ale peisajului local. Sunt prezentate: luncile, pădurile de foioase în toate anotimpurile, zăvoaiele cu specii de sălcii și plop, bălțile cu prezența nufărului alb și galben, plante de primăvară, de toamnă, cu imagini ce ilustrează viața în pădure, comunicarea dintre viețuitoare și relațiile ce se stabilesc între ele în piramida trofică.

Imagini din expoziția permanentă actuală

Structurată, pe cât posibil, pe principiile muzeografiei moderne, expoziția aduce în fața publicului vizitator principalele ecosisteme naturale care se întâlnesc în zonă. Astfel, prin intermediul dioramelor sunt reprezentate fauna și flora următoarelor ecosisteme: de baltă (*balta „La Colac”*), de pădure (*pădurea de la Dealul Mărului*), de luncă (*zăvoi*).

Diorama *Balta La Colac* din Lunca Mircești prezintă specii de plante și animale specifice acestui ecosistem, în sezon estival. În secțiunea prin baltă sunt expuse specii de plante acvatice submerse, evidențiindu-se astfel fenomenul de heterofilie prezent la unele specii higrofile. Pădurea de foioase în amestec (șleau de deal) în perioada autumnală prezintă principalele esențe forestiere: stejarul, carpenul, fagul. Pe lângă reprezentarea dioramică, vitrinele prezintă sub formă de macro și microcasete ramuri cu frunze, flori și fructe ierborizate, eşantioane de lemn în secțiune transversală și longitudinală, precum și materiale obținute prin prelucrarea lemnului. Pădurea de luncă (*zăvoi*) în perioada estivală pune în evidență specii de esențe forestiere moi (plop, sălcii), precum și specii faunistice adaptate la acest tip de ecosistem, localizat pe soluri aluvionare. Într-o nișă ecologică ce atrage privirea vizitatorului prin modul de expunere tridimensional, în mediul natural de viață, este redată specia *Merops apiaster* (prigoria), prezentă în malurile surpate ale râurilor. Entomofauna pădurilor de foioase este redată sub formă de casete entomologice.

Ocotirea naturii este pusă în evidență de o hartă cu parcuri dendrologice din zonă, specii de animale și plante. Speciile ocrotite sunt expuse sub formă de casete floristice, o modalitate expozițională de mare atracție, care prezintă și avantajul integrării speciilor în contextul legăturilor lor ecologice.

Curiozitățile adâncurilor îmbogățesc patrimoniul cultural al muzeului prin prezentarea în două vitrine și încheie circuitul expoziției permanente.

Munca de colectare și cercetare în teren a dus la un număr de cca. 60000 piese muzeale bine datate, preparate și conservate, alcătuind colecțiile de plante, malacologie, petrografie, fosile, preparate umede, naturalizări și entomologie. Aceasta din urmă cuprinde în principal *Coleoptere*, grupă de insecte colectate, determinate și preparate de către C-tin Tărăbuță, în special din zona centrală a Moldovei. Dintre acestea se detașează speciile rare precum și speciile de insecte dăunătoare plantelor de cultură, esențelor forestiere, pășunilor și fânețelor. Unele specii de insecte parazite și prădătoare existente în colecție, ilustrează posibilitatea de combatere biologică a dăunătorilor.

În ceea ce privește colecția de plante erborizate, acestea reprezintă o treime din speciile existente în țară și cuprinde majoritatea plantelor rare și ocrotite, precum și specii de plante din flora ornamentală, medicinală, meliferă, speciile de plante segetale și ruderale ce caracterizează principalele tipuri de agrobiocenoze existente în zona Romanului.

Colaj de imagini cu expozițiile temporare din ultimii ani

Expoziții temporare

Pe lângă expoziția permanentă, muzeul se face cunoscut și prin intermediul expozițiilor temporare, ocazii cu care își valorifică părți ale patrimoniului și nu numai. Datorită colaborărilor fructuoase cu instituții de cultură (țară, străinătate), colecționari particulari, vizitatorii au putut cunoaște, admira și descoperi colecțiile acestora.

Printre expozițiile temporare organizate remarcăm: *Flora și fauna de la confluența Moldovei cu Siretul, Arbori și arbuști din pădurile de foioase, Terra și protecția mediului înconjurător, Povestea lemnului moale, Lumea minunată a cristalelor, Povestea tutunului, Terapia naturistă între tradiție și actualitate, Reptile vii, Povestea zahărului și a ciocolatei, Dinozaurii, curiozități ale vieții dispărute pe Terra, Entomofauna pădurilor de foioase* (expoziție comemorativă C-tin Tărăbuță), *Lumea ciupercilor, Drumul pâinii la Roman*.

Din punct de vedere statistic, 90% din vizitatorii expoziției temporare sunt elevi, studenți, profesori. În ceea ce privește expozițiile temporare itinerante, procentul este de 80% elevi, studenți, profesori, restul de 20 % alte categorii de vizitatori. Expozițiile itinerante de larg interes, fără să aibă un pronunțat caracter didactic, au un procentaj echilibrat de vizitare. Uitându-ne la aceste statistici am învățat că produsul muzeal (expoziția temporară, permanentă), pentru a-și atinge în totalitate misiunea și obiectivele ca instituție de cultură, trebuie să răspundă exigențelor și gusturilor publicului larg, nu doar a unui anumit grup.

În ultimii 5 ani am dorit să fim eficienți și ne-am schimbat strategia de valorificare și protejare a patrimoniului, dar și cea de marketing. Datorită situației economice actuale, muzeul nostru trebuie să facă față unor probleme importante: financiare, de imagine față de public și față de marea diversitate de oferte de petrecere a timpului liber.

Organizarea și orientarea activității muzeului către vizitator, către comunitatea locală, precum și obținerea de profit sau cel puțin a autofinanțării am început-o timid de acum 5 ani și considerăm că am evoluat în anii ce au urmat.

Oferta muzeului a cuprins servicii diverse: expoziții, programe educative, de informare, documentare etc. Astfel, începând cu primăvara anului 2006 expozițiile temporare găzduite în muzeu și cu impact favorabil au fost: *Păsări de baltă* – Complexul Muzeal Ion Borcea Bacău; *Reptile vii* – expoziție particulară SC Gabonica SRL, martie 2006; *Păsări de apartament* – expoziție particulară Andrieș SRL, septembrie 2006; *Artropodele, cei mai vechi locuitori ai planetei Pământ*, Muzeul de Științele Naturii Prahova, martie 2007; *Miraculoasele nevertebrate*, Muzeul de Științele Naturii Prahova, septembrie 2007; *Etnobotanica, între tradiție și arta populară*, Muzeul de Științele Naturii Piatra-Neamț, martie 2008; *Comori ale adâncurilor - Agatele*, Muzeul de Științele Naturii Prahova, octombrie 2008; *Călătorie în adâncurile mărilor și oceanelor*, Muzeul Olteniei Craiova, Secția

Imagini de la activitățile realizate în școlile parteneră muzeului, 2009-2010

Științele Naturii, martie 2009; *Pădurea verde, pădurea neagră. Cum vrei să fie Planeta ta?*, Muzeul de Științele Naturii Suceava, septembrie 2009; *Frumuseți minerale*, Grupul Mineralia Baia-Mare, Maramureș, aprilie 2010.

Programele educative

Parteneriatele cu școlile, acțiunile dedicate calendarului naturii, activitățile demonstrative sunt servicii prestate de către personalul muzeului și au menirea de a transmite noțiuni științifice, de a pune la dispoziția publicului materiale și piese din cadrul colecțiilor pentru a fi cercetate și mai ales înțelese.

Parteneriatele școlare au ca scop întărirea educației elevilor din învățământul preuniversitar în problemele de patrimoniu muzeal, de ecologie și conservarea biodiversității, îmbunătățirea dialogului muzeu – școală. Acestea îi ajută pe elevi și pe profesori să dobândească și să își îmbunătățească nu numai competențele privind tema sau domeniul pe care se axează activitatea, ci și pe cele privind lucrul în echipă, relațiile sociale, planificarea și realizarea activităților, folosirea tehnologiei moderne de comunicare – proiecții, jocuri interactive.

Activitățile incluse în programe de parteneriat au oferit posibilitatea elevilor, profesorilor și muzeografilor să lucreze împreună pe una sau mai multe teme de interes comun: *Pădurea, aurul verde al Pământului, Păsările migratoare, Fenomenele naturii, Giganți pe Pământ, Comori din adâncurile mărilor și oceanelor, Ziua Pământului, Ziua Mediului, Adaptările animalelor, Mimetism la animale vs. Mimetismul la oameni etc.*

Această metodă de pedagogie alternativă este considerată de actualitate și se bucură de rezultate pozitive de ambele părți, succesul venind din nevoia de schimbare în educație, atât în școală cât și la nivel de instituție muzeală.

Până la începutul acestui an aria colaboratorilor muzeului se întindea între granițele județului Neamț, unii dintre colaboratorii vechi cei mai fideli fiind Școala Nr. 3 și Liceul cu Program Sportiv din Roman, Școala cu cls. I-VIII Cordun; din februarie 2010 aria de interes s-a extins și în afara județului, astfel că școlile cu clasele I-VIII Mircești, Hălăucești, Iuța din județul Iași au devenit noii parteneri ai muzeului. Activitățile desfășurate atât în școală cât și în muzeu au avut un impact favorabil, fapt exprimat prin dorința elevilor și profesorilor de a continua și în următorii ani colaborarea.

În cadrul unui astfel de parteneriat educațional elevii Eco-Școlii Horia clasele I-IV au realizat o excursie de informare. „Am asistat la o veritabilă lecție de biologie pe care ne-a oferit-o cu generozitate muzeul. Acțiunea s-a datorat și campaniei pe care muzeografi o fac pentru a ne aduce la cunoștință noutățile”, a spus învățător Dorina Dănăilă³.

³ Arhivă www.ziarulderoman.ro

Muzeul copiilor – expoziție organizată cu ocazia Zilei Internaționale a Muzeelor

Servicii de divertisment cu caracter cultural

Se regăsesc aici activitățile de organizare de proiecții cu privire la biodiversitate, protecția mediului, cu informații suplimentare despre tematica expoziției temporare (iunie 2008, 2009 – Ziua Mediului; 22 aprilie 2009, 2010 – Ziua Pământului; *Moluștele, o lume variată* – proiecție în cadrul expoziției *Călătorie în adâncurile mărilor și oceanelor*; lecții demonstrative de origami în cadrul expoziției *Primăvara de hârtie* – martie 2010). Toate acestea au surprins și crescut numărul vizitatorilor în ultimii ani.

Tot aici includem și activitățile de atelier (desene, modelare de minidiorame) realizate cu ocazia expozițiilor temporare și care au avut succes în rândul școlărilor mici. Au învățat să recunoască specii de plante și animale, habitate de viață, să le compare și să definească rolul factorilor de mediu într-un ecosistem.

La 13 martie 2010, a avut loc vernisajul expoziției-atelier de origami intitulată *Primăvara pe hârtie*. Câteva zeci de elevi de la școlile din Roman și din comunele Horia și Cordon au avut ocazia să admire lucrările realizate de membrii Cercului de Origami „Cocorul” de la Școala nr. 1 din Onești și să învețe ei înșiși cum pot împături modele simple de origami. „*Arta origami a fost dezvoltată publicului românesc de toate vârstele de învățatoarea Monica Rusu, coordonatoarea Cercului de Origami Cocorul din Onești și inițiatoare a Festivalului Național de Origami. Expoziția este inedită și reprezintă o alternativă pentru ocuparea timpului liber al elevilor, în schimbul calculatorului. Minuțios confecționate din materiale reciclabile, obiectele decorative ies în evidență prin colorit deosebit și specificitatea lucrărilor*”⁴, a declarat reprezentantul muzeului.

Servicii auxiliare de informare și documentare au facilitat perceperea mesajului instituției. Tot aici încadrăm și serviciile comerciale care nu fac obiectul instituției, dar care duc la creșterea satisfacției vizitatorilor: suveniruri, albume, bijuterii.

Un muzeu reprezintă o mică structură în domeniul patrimoniului cultural național, dar valoroasă ca localizare și specific. Exercițiul de identificarea a strategiilor de valorificare, protejare, promovare a muzeului s-a început la nivel mic, dar se va dezvolta în perspectiva reorganizării muzeului ca instituție și a reamenajării expoziției permanente. Găsirea unor soluții nu doar teoretice, ci aplicabile în scurt timp, necesită activități de marketing muzeal. Scopul acestei activități nu este de a *aduce bani*, ci de a garanta îndeplinirea misiunii muzeului.

⁴ <http://www.realitateamedia.ro/stiri-neamt/social/11448/expozitie-de-origami-la-roman-quotprimavara-pe-hartiequot.html>

Promovarea muzeului implică o bună înțelegere a necesităților publicului cu privire la conservarea și protejarea mediului înconjurător prin expoziții, programe educaționale, activități periodice cu elevi și profesori. Anul acesta am folosit chestionare în cadrul activității dedicate Zilei internaționale a Muzeelor – 18 mai. Ideea a pornit de la una din temele activității *Campanie pentru muzeu!* pregătită de elevii Școlii Cordun. Chestionarele împărțite au avut drept subiect punctele tari și slabe ale muzeului nostru și i-au invitat pe participanți să își exprime opinia asupra impactului muzeului în viața lor. Am concluzionat că majoritatea sunt interesați să învețe despre natură, să fie inițiați în probleme de mediu, să participe ocazional la activități de acest gen, doar că puțini aleg să fie implicați permanent, iar o meserie în domeniu nu se încadrează în preferințele de viitor ale publicului tânăr.

La nivel de mass-media muzeul nostru s-a bucurat de atenție, iar expozițiile, activitățile muzeului au fost cunoscute prin reportaje-știri, reportaje realizate în muzeu și prin participarea reprezentanților muzeului la emisiuni în direct de divertisment și cultură.

Ghidajul

Explicațiile oferite despre tematica expozițiilor și la diferitele componente ale colecțiilor muzeului, prezentate în cadrul unui tur organizat, au evoluat în cazul muzeului nostru de la un discurs monoton, foarte asemănător cu o prelegere la clasă, nicidecum pe gustul tinerei generații, la un dialog constructiv, de dezvoltare și menținere a unei relații educative eficiente. Astăzi se pune accent pe comunicare, iar în ultimii ani am descoperit că de modul în care muzeograful știe să comunice un bun cultural depinde și succesul unei expoziții. La realizarea ghidajului unei noi expoziții trebuie să se ia în calcul publicul căruia i se adresează aceasta, în modul de expunere a pieselor pentru o comunicare muzeu-public excelentă.

Accentul, în contextul actual, se pune pe unicitatea istorică, naturală a unui loc, iar integrarea specialiștilor în managementul muzeal va ajuta la creșterea nivelului calitativ în acest domeniu și va juca un rol important în stimularea dezvoltării unor noi metode de cercetare și crearea unei industrii culturale - muzeale durabile.

Succesul nostru ca reprezentanți ai muzeului în a construi o relație instituțională dinamică și diversă cu oameni interesați de lucruri frumoase și durabile va fi câștigul oricărei comunități.

Strategii de finanțare care să vină în sprijinul sectorului patrimoniu muzeal pentru instituția noastră le-am regăsit în Programe Operaționale Regionale și Sectoriale. Oferta de proiecte este foarte redusă pentru sectorul urmărit de muzeul nostru care este dezavantajat și de lipsa de expertiză în

domeniu, dar și din cauza accesului foarte scăzut la informații. Deși, patrimoniul muzeal de importanță locală și regională nu reprezintă un domeniu prioritar în strategiile naționale privind alocarea de fonduri, există totuși posibilitatea absorbției unor finanțări substanțiale, care ar putea ajuta muzeul să își conserve, valorifice, promoveze patrimoniul deținut, poate ajuta la transformarea zonei pe care o reprezintă tematic, în punct de interes turistic, datorită specificului unic pentru regiunea nord-est.

Programe și proiecte privind protecția naturii

Axa prioritara 4 – Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii. Această axă prioritară are ca obiective conservarea diversității biologice, a habitatelor naturale, a speciilor de floră și faună sălbatică, precum și asigurarea unui management eficient al ariilor naturale protejate și, în special al rețelei ecologice Natura 2000. Finanțarea măsurilor pentru atingerea acestor obiective se asigură din fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene (din Fondul European pentru Dezvoltare Regională) și din bugetul de stat⁵.

Proiectele finanțate în acest sector vizează asigurarea unui management corespunzător al ariilor naturale protejate și, implicit, stoparea pierderii biodiversității și a resurselor naturale. O atenție deosebită se va acorda implementării Directivelor Europene Păsări și Habitate, prin stabilirea rețelei ecologice Natura 2000. Proiectele trebuie să demonstreze aplicarea principiului dezvoltării durabile pentru ariile naturale protejate și să vizeze cu precădere conservarea speciilor și habitatelor de importanță comunitară. Creșterea gradului de conștientizare a populației cu privire la protecția biodiversității este de asemenea un element esențial pentru finanțarea proiectelor.

În lista ariilor eligibile pentru axa prioritara 4 POS Mediu – județul Neamț intră lunca Siretului Mijlociu, în următoarele proporții: Doljești (14 %), Gâdinti (12 %), Horia (15 %), Icușești (15 %), Ion Creangă (21 %), Roman (8 %), Sagna (6 %), Secuieni (4 %), Tămășeni (17 %)⁶.

Proiecte posibile pentru muzeu pornind de la tematica expoziției permanente se pot dezvolta pe următoarele direcții: elaborarea de programe speciale în vederea obținerii sprijinului populației pentru acțiunile de conservare a biodiversității (programe de conștientizare publică și de educație; reabilitare ecologică a habitatelor speciilor de interes comunitar și național din zonă; reintroducerea sau regenerarea efectivului unor specii de interes comunitar și național; construirea unor centre de vizitare și informare în aria protejată desemnată pentru județul Neamț; monitorizare a stării de conservare a unei

⁵ www.mmediu.ro

⁶ Lista ariilor naturale protejate eligibile axa 4 POS Mediu – județul Neamț, H.G. nr. 1143/2007 privind instituirea de noi arii naturale protejate

specii de interes comunitar sau național, proiect care ar putea implica foarte mult școlile, consolidându-se astfel relația muzeu-public țintă; îmbunătățirea capacității instituționale pentru managementul conservării biodiversității la nivel local; constituirea de modele pentru elaborarea planurilor de management și pentru gospodărirea ariilor naturale protejate pentru județul Neamț.

Analizând proiectele existente pentru zona lunca Siretului Mijlociu, constatăm că implementarea lor aduce multiple beneficii instituției muzeale.

Muzeul, împreună cu instituțiile partenere, ar avea responsabilitatea implementării proiectelor pentru zona luată în cauză, ar coordona activitățile de cercetare, informare, promovare și găsirea de soluții pentru protejarea biodiversității zonei printr-un plan de management complex și dinamic.

Muzeul, ca centru de vizitare și punct de informare, alături de punctele de informare ce se vor constitui în apropierea ariei naturale vor constitui pentru vizitatori sursa de informație despre aria naturală, aspectele generale legate de conservarea naturii zonei și a ariilor naturale adiacente.

Copiii, elevii, studenții, profesorii din județ vor avea posibilitatea de a participa la programe educative speciale, la lecții în aer liber, aplicații de teren care să-i ajute să descopere bogăția floristică și faunistică la nivel local.

Se vor amenaja doar locuri de campare cu număr redus de locuri pentru cercetători și membrii ai comunităților locale, elevi, studenți care doresc să studieze pe o perioadă de timp determinată zona, evitându-se astfel aglomerarea și reducându-se astfel riscul degradării zonei, punerea în pericol a speciilor de plante și animale de interes comunitar, dar și național.

Programul Regional pentru Patrimoniul Cultural și Natural din Sud-Estul Europei (PRSEE) parte componentă a Programului de Cooperare Tehnică și Consultanță al Consiliului Europei. Printre beneficiari se regăsește și România⁷. Sunt trei componente complementare ce pot fi implementate simultan sau separat, în funcție de nevoile și obiectivele exprimate de autoritățile naționale, precum și de capacitatea acestora de a îndeplini pre-condițiile definite pentru fiecare dintre acestea, în parte: Întărirea Capacității Instituționale, Plan de reabilitare integrată/Evaluare tehnică preliminară a patrimoniului arhitectural și arheologic din Sud-Estul Europei, Proiect Pilot de Dezvoltare Locală.

Prima componentă pentru muzeu ar oferi sprijin în scopul întăririi capacității de a implementa și conduce proiecte complexe de dezvoltare. Rolul ei este de a afirma în cazul nostru patrimoniul natural ca un factor de dezvoltare economică și socială durabilă prin intermediul unui proces care trebuie să respecte tradițiile și identitățile comunității vizate. Accentul este pus pe

⁷ Ministerul Culturii și Cultelor, Programul Regional pentru Patrimoniul Cultural și Natural din Sud-Estul Europei, <http://www.cultura.ro/Documents.aspx?ID=365>.

strategii, politici publice și principii de guvernare implementate care să asigure instrumente de management corespunzătoare.

Acțiunile ce pot fi planificate în cadrul acestei componente reprezintă o oportunitate pentru diseminarea de abilități și cunoștințe și vor fi organizate cu implicarea specialiștilor de la nivel local, precum și a oficialităților din cadrul administrației publice. De asemenea, se vizează stabilirea de contacte cu experți internaționali, precum și schimburi profesionale, vizite pentru asistență tehnică sau seminarii. În cadrul acestei componente poate fi furnizată și formare specifică, în funcție de necesități. De asemenea, această componentă poate fi activată pentru sprijinirea activităților derulate în cadrul celorlalte două componente ale Programului Regional.

Axa prioritară 5 „Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului”

Această axă identifică dezvoltarea turismului ca o prioritate de dezvoltare regională. Potențialul turistic al unei zone justifică cererea de sprijin financiar acordat reabilitării infrastructurii zonelor turistice și valorificării patrimoniului natural, istoric și cultural, pentru includerea acestora în circuitul turistic și promovarea lor în scopul atragerii de turiștilor⁸.

Dezvoltarea turismului poate avea ca efect îmbunătățirea gradului de atractivitate a zonei noastre și la crearea de noi locuri de muncă.

Principalele domenii majore de intervenție ale acestei axe prioritare și care prezintă interes pentru instituția noastră sunt: 5.1. Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe; 5.2. Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice.

Linii de urmat în vederea realizării de proiecte care să implice și participarea muzeului: aria delimitată vizibil, amenajată în vederea amplasării echipamentelor și instrumentelor de observare a naturii; construirea unor foișoare de observare, filmare, fotografiere; crearea unor trasee, locuri de recreere și popas; crearea de structuri de camping care să aibă în vedere specificul zonei din punct de vedere a diversității floristice și faunistice, tradiții locale.

O altă sursă de finanțare asigurată de Ministerul Culturii și Cultelor este accesarea de fonduri prin instituția creată în acest sens: Administrația Fondului Cultural Național⁹. Prin această sursă pot fi finanțate în general programe care au ca scop punerea în valoare a patrimoniului cultural național, dar și studii și cercetări menite să descopere și să inventarieze monumente istorice sau studii de specialitate care servesc la elaborarea proiectelor de restaurare. În acest sens, muzeul s-ar putea axa pe partea de studii și cercetări care să servească la

⁸ www.mmediu.ro

⁹ www.afcn.ro

elaborarea de proiecte de conservare a biodiversității zonei de confluență Moldova și Siret.

Identificarea nevoilor muzeelor – a unui muzeu cum este cel prezentat aici, având un domeniu limitat, dar important pentru identitatea unei regiuni – este ușor de realizat; piedici, însă, pot să apară în momentul stabilirii căilor de soluționare a acestora, de exemplu capacitatea de a derula studii de marketing, de a fi transformat în destinație turistică foarte cunoscută, de a beneficia de specialiști atât în domeniu muzeal, cât și de management muzeal.

Stabilirea tehnicilor moderne (hărți interactive, jocuri interactive, etc.) aplicabile pentru noua expoziție vor fi în beneficiul muzeului, datele, informațiile, diversitatea obiectelor devenind astfel vizibilă, audibilă, tangibilă; aceste tehnici nu înlocuiesc muzeograful ci îi completează comunicarea.

Ridicarea standardelor de către muzeu, renunțarea la conceptele vechi, poate conduce la rezultate notabile în toate aspectele activității noastre și cu privire la serviciile oferite vizitatorilor.

ROMAN MUSEUM OF NATURAL SCIENCES, A NEW CHALLENGE

Abstract

This article follows a short description of the Natural Sciences Museum from Roman, description based on its theme, the promotion of techniques used in recent years for organizing the main exhibition as well as for the itinerant or temporary exhibitions. The goal of the present work is to compare the benefits brought by this museum to the citizens of the town of Roman and not only to them, benefits that are based on an original way of presenting the nature and the environment of Roman area, the temporary exhibitions with didactical character and not only, debates, different activities on biology and environmental themes.

Taking into account the imminent relocation of the Museum into a new building, we try to provide a comparative analysis of the modern and old methods of evaluating the role of the museum, both intended to increase our audience, methods that we are going to use at the opening of the museum in its new location.

The explosive diversity of our world is reflected in the variety of visions and concepts, such as the modern methods of promoting the culture, the nature, methods that we intend to apply and that are based on image, communication, novelty, publicity because we want our visitors and guests to live a new experience, accepting easily to be challenged, accepting the new and taking benefits and advantages from this experience, too.